

CASUS WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT

2021

Onthouden auteurschap, niet noemen beursverstrekking - instantie en uitvoeren onderzoek zonder interne goedkeuring - Ongegrond

Universiteit Leiden

Onderwerp

Klager vermoedt dat Beklaagde ten onrechte een onderzoeker niet als auteur heeft genoemd op een artikel, dat hij ten onrechte een beursverstekkende instantie niet in het artikel heeft benoemd en dat hij geen interne toestemming heeft gekregen voordat het onderzoek werd uitgevoerd.

Samenvatting advies CWI d.d. 11 november 2020:

De Commissie Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Leiden en Leids Universitair Medisch Centrum was in deze procedure als volgt:

[...]

Het verloop van de procedure

Bij brief van [datum] 2020 heeft Klager een klacht ingediend tegen Beklaagde wegens vermoede inbreuk op de wetenschappelijke integriteit. De klacht heeft betrekking op het artikel '[naam artikel]', dat op [datum] 2020 online is verschenen, en in het [maand]nummer is gepubliceerd van het tijdschrift [tijdschrift] (hierna: 'het Artikel').

Bij brief van [datum] 2020 heeft de Commissie aan Klager meegedeeld dat de behandeling van de klacht zal worden aangehouden, omdat een aan de klacht gerelateerde kwestie aanhangig was bij een andere instantie.

Bij brief van [datum] 2020 is Klager meegedeeld dat klacht verder in behandeling is genomen en dat deze ontvankelijk is.

Bij e-mail van [datum] 2020 heeft Beklaagde aanvullende gronden ingediend.

Bij brief van [datum] 2020 heeft Beklaagde een verweerschrift ingediend.

Op [datum] 2020 zijn Beklaagde, in aanwezigheid van zijn raadsman, en Klager gehoord. De Commissie heeft in het belang van het onderzoek de betrokkenen afzonderlijk van elkaar via een videoverbinding gehoord. Klager en Beklaagde hebben over en weer een afschrift ontvangen van de verslagen van de hoorzittingen.

Klacht

Klager heeft, verkort weergegeven, de klacht als volgt onderbouwd.

Beklaagde staat bij het Artikel als enige auteur vermeld. Op het moment dat hij de data voor het Artikel verzamelde, was hij promovendus en stond hij onder begeleiding van [Onderzoeker A]. [Onderzoeker A] was de verantwoordelijk Principal Investigator van het onderzoek en houder van een [Beursverstrekker] [...]beurs waaruit Beklaagde werd betaald. Het gepubliceerde onderzoek was onderdeel van de [...]beurs. De aanvraag voor de beurs was bedacht door, geschreven door en toegekend aan [Onderzoeker A]. [Onderzoeker A], alsmede [Onderzoeker B], onderzoeker aan de Universiteit van [plaats, land], waren intensief betrokken bij het gepubliceerde onderzoek. Klager is van mening dat [Onderzoeker A] en [Onderzoeker B] als auteur genoemd hadden moeten worden.

Daarnaast is in het Artikel de beursverstrekken instantie ([beursverstrekker]) ten onrechte niet vermeld.

Klager wijst erop dat het bewuste onderzoek zonder separate goedkeuring van [het organisatieonderdeel] (hierna: [organisatieonderdeel]) is uitgevoerd, maar onder een 'umbrella protocol' dat [Onderzoeker A] heeft opgesteld en is goedgekeurd door [het organisatieonderdeel].

Beoordeling van de klacht

De Klachtregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Leiden & Leids Universitair Medisch centrum (hierna: de Regeling) schrijft voor dat een klacht wordt beoordeeld aan de hand van de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit 2018 (hierna: de Gedragscode).

De klacht betreft drie onderwerpen, die de Commissie een voor een zal behandelen.

1. Niet vermelden (co-)auteur op het Artikel

In de Nederlandse Gedragscode staat over auteurschap het volgende:

Norm 31. Alle auteurs moeten een wezenlijke intellectuele bijdrage hebben geleverd aan tenminste één van de volgende elementen: de opzet van het onderzoek, de verwerving van data, de data-analyse of de interpretatie van de bevindingen.

Ter zitting heeft Klager te kennen gegeven dat de klacht zich enkel richt op de omstandigheid dat [Onderzoeker A] niet als auteur is vermeld op het Artikel. Voor zo ver de klacht betrekking zou hebben op het niet-vermelden van [Onderzoeker B] als auteur heeft Klager dit onderdeel van de klacht laten vervallen.

De Commissie dient derhalve te onderzoeken of [Onderzoeker A] een wezenlijke intellectuele bijdrage heeft geleverd aan de totstandkoming van het Artikel.

Klager heeft aangevoerd dat [Onderzoeker A] aan de basis heeft gestaan van het onderzoek, omdat het zijn idee was dat er een samenhang is tussen [onderzoeksmiddel] en [proces], en dat dit met de [opdracht] kan worden onderzocht.

In het verweerschrift en ter zitting heeft Beklaagde aangevoerd dat het onderzoeksidee van [Onderzoeker A], waarvoor hij de [beurs] heeft ontvangen, het effect van [onderzoeksmiddel] op '[proces]' betrof. [Onderzoeker A] zag [proces] als één proces, maar Beklaagde werd duidelijk dat diverse subprocessen een rol spelen. Hij stelde zich de vraag welke subprocessen wel en welke niet door [onderzoeksmiddel] worden beïnvloed. Dit idee is door Beklaagde zelf bedacht. In lektaal ging het [Onderzoeker A] om het effect van [onderzoeksmiddel] op het verwerken van nieuwe informatie en ging het Beklaagde om het effect op de grootte van [...].

Daarnaast heeft Beklaagde toegelicht dat er door een aantal omstandigheden geen goede weg meer was voor communicatie met [Onderzoeker A] en dat hij met het afdelingshoofd, [Afdelingshoofd], het niet opnemen van [Onderzoeker A] als coauteur heeft besproken. Het afdelingshoofd zou hiermee in hebben ingestemd.

Uit onderzoek van de Commissie is gebleken dat het onderzoek zoals beschreven in de [beursverstrekker] aanvraag van [Onderzoeker A] andere aantallen proefpersonen betrof ([...]), dat deze een andere dosis [onderzoeksmiddel] toegediend kregen dan in het onderzoek van Beklaagde ([...]), en dat bovendien bij het onderzoek zoals beschreven in de [...]aanvraag [...] werd afgenomen, hetgeen niet het geval was bij het in het Artikel beschreven onderzoek. Ten slotte zijn de [...] tests niet één op één dezelfde. Hierbij kan nog worden aangetekend dat de [...]aanvraag van [Onderzoeker A] dateert uit [jaar B], en de gegevens voor het Artikel door Beklaagde verzameld zijn in [jaartal A]. Daarnaast is het bewuste onderzoek geen onderdeel van het [...]onderzoek van Beklaagde, maar door Beklaagde onafhankelijk uitgevoerd.

Met Beklaagde is de Commissie daarmee van mening dat de twee onderzoeken zowel op conceptueel als op testniveau van elkaar verschillen.

Voorts acht de Commissie het van belang dat het onderzoek in al zijn aspecten in [maand] [jaartal A] door Beklaagde zelf is uitgevoerd, dat hij de studie-opzet heeft gemaakt, dat hij de studenten die de data verzamelden heeft begeleid, dat hij de data zelf geanalyseerd heeft en dat hij het Artikel heeft geschreven zonder enige bemoeienis van [Onderzoeker A].

Uit het voorgaande blijkt naar oordeel van de Commissie dat de twee onderzoeken weliswaar over verwante materie gaan, maar niet dat [Onderzoeker A] een wezenlijke bijdrage heeft geleverd aan het onderzoek van Beklaagde zoals gepubliceerd in het Artikel. [Onderzoeker A] heeft immers niet mee geschreven, heeft het onderzoek niet opgezet en heeft het specifieke idee voor dit onderzoek niet bedacht. Beklaagde heeft derhalve op correcte wijze gehandeld door zichzelf als enige als auteur te vermelden. Klager heeft niet gesubstantieerd dat dit anders moet zijn.

2. Niet vermelden beursverstreckende instantie

Klager heeft naar voren gebracht dat [beursverstrekker] als beursverstreckende instantie vermeld had moeten worden in het Artikel, zodat zou blijken dat het onderzoek mede door hem was gefinancierd. Beklaagde zou door dit na te laten hebben gehandeld in strijd met de wetenschappelijke integriteit en de voorwaarden verbonden aan de [...]beurs. In de Gedragscode is de betreffende norm als volgt gedefinieerd:

Norm 7. Maak als het onderzoek in opdracht uitgevoerd wordt en/of door derden wordt gefinancierd altijd duidelijk wie de opdrachtgever en/of financier is.

Voorts heeft Beklaagde gesteld en onderbouwd dat zijn bezoldiging werd bekostigd uit de eerste geldstroom en niet werd gefinancierd door de [...]beurs van [Onderzoeker A]. De omstandigheid dat Beklaagde mogelijk door het instituut aangesteld was als 'matching' voor de toegekende [...]beurs, maakt dat niet anders.

Klager heeft ook gesteld dat de vergoeding voor de proefpersonen en de toegediende middelen in het onderzoek dat is gepubliceerd in het Artikel (gedeeltelijk) betaald zijn vanuit de [...]beurs. Klager heeft dit echter niet met objectief verifieerbare bewijsmiddelen onderbouwd.

Beklaagde heeft desgevraagd verklaard dat ander onderzoek mogelijk wel uit de beurs is betaald, maar dat dat niet het geval is voor het onderzoek dat is gepubliceerd in het Artikel.

Gezien het voorgaande is de Commissie van mening dat niet is aangetoond dat het onderzoek van Beklaagde uit [jaartal A] en daarmee het Artikel, gefinancierd is vanuit de [...]beurs en dat op Beklaagde geen verplichting rustte om [beursverstrekker] als beursverstrekende instantie te vermelden. De Commissie merkt daarbij op, zoals reeds onder punt 1. is vermeld, dat het onderzoek een ander is dan dat waarvoor de beurs is verstrekt.

3. Toestemming [organisatieonderdeel]

[Het organisatieonderdeel] heeft, krachtens interne regels van het [instituut], tot taak het ethisch toetsen van onderzoek met proefpersonen dat zal worden verricht door medewerkers van het instituut.

Dit betekent dat alle aanvragen voor onderzoek met proefpersonen door medewerkers van het instituut door [het organisatieonderdeel] moeten worden beoordeeld en dat zonder zijn goedkeuring onderzoek niet mag worden uitgevoerd.

Zoals de Commissie reeds eerder in een van haar adviezen heeft overwogen, kan het niet opvolgen van deze regels niet worden aangemerkt als handelen in strijd met de wetenschappelijke integriteit. Het betreft immers een specifieke regel van een instituut die geen algemene geldigheid heeft en niet duidelijk in codes en regels is vastgelegd, waarbij het niet naleven geen evident effect hoeft te hebben op het wetenschappelijk product. Onder bepaalde omstandigheden kan het handelen in strijd met deze regels echter wel als onfatsoenlijk of onwenselijk worden beoordeeld. De Commissie overweegt daartoe het volgende.

Beklaagde heeft aangevoerd dat hij voorafgaand aan het onderzoek aan zijn leidinggevende ([Onderzoeker A]) heeft voorgesteld om een addendum te schrijven bij eerder goedgekeurd onderzoek en deze voor te leggen aan [het organisatieonderdeel]. Nu [Onderzoeker A] het schrijven van een addendum onnodig achtte en Beklaagde een discussie daarover gegeven de verhouding op dat moment wilde vermijden, heeft hij aangenomen dat het onderzoek

uitgevoerd kon worden omdat de studie met onderzoek naar [onderzoeksmiddel]paste binnen het door [het organisatieonderdeel] uitgevaardigde [richtlijn]. Voorafgaand aan publicatie heeft hij aan het afdelingshoofd, [Afdelingshoofd], gevraagd of publicatie zonder specifieke goedkeuring van [het organisatieonderdeel] gepast was. [Afdelingshoofd] meende dat de publicatie kon worden gepubliceerd.

Gezien het voorgaande, en in het licht van de ongezonde cultuur die op dat moment heerste [...] en die zich manifesteerde in de werkverhouding van Beklaagde en [Onderzoeker A], is de Commissie van mening dat Beklaagde zorgvuldig te werk is gegaan bij de publicatie van de studie. De Commissie sluit niet uit dat Beklaagde onder andere omstandigheden, uit oogpunt van zorgvuldigheid, wél toestemming zou hebben gevraagd aan [het organisatieonderdeel]. Dat de aanvraag in dit geval niet heeft plaatsgevonden, kan hem echter niet worden verweten.

Verzoeken Beklaagde

Beklaagde heeft in het verweerschrift naar voren gebracht dat Klager mogelijk misbruik heeft gemaakt van het klachtrecht, omdat het indienen van de klacht geen ander doel had dan het schaden van Beklaagde. Beklaagde verwijst in dit kader naar de klacht die hij met anderen in [jaartal] heeft ingediend tegen [Onderzoeker A], die tot vérgaande negatieve gevolgen heeft geleid voor hem en Klager [...].

De Commissie is van mening dat bij het beoordelen van een dergelijk assertie terughoudendheid dient te worden betracht, vanwege het belang van een onbelemmerde toegang tot de Commissie en de doelstelling van de Regeling.

De Commissie is zich terdege bewust van de samenloop van deze klacht en de eerder (mede) door Beklaagde ingediende klacht tegen [Onderzoeker A]. Ook in de onderhavige klacht is [Onderzoeker A] betrokken, nu door Klager is gesteld dat hij ten onrechte niet genoemd is als auteur van het Artikel en dat de hem toegekende beurs ten onrechte niet genoemd is als financiering van het daarin gepubliceerde onderzoek. In dat licht valt te verklaren dat de gedachte bij Beklaagde is ontstaan dat het indienen van de klacht het gevolg is van wraak of wrok.

De Commissie is echter van mening dat in dit geval niet evident is vast komen te staan dat Beklaagde uitsluitend het doel heeft gehad om Beklaagde te schaden.

Wel vraagt de Commissie zich af hoe oprecht Klager is in zijn rol als Klager, aangezien hij niet belanghebbend is vanuit zijn functie bij de universiteit[...].

Daarnaast heeft Beklaagde aangevoerd dat de onderhavige klacht buiten behandeling gesteld zou moeten worden omdat Beklaagde in verband met de onderhavige klacht de geheimhoudingsplicht, zoals genoemd in artikel 2, derde en vierde lid van de Regeling, zou hebben geschonden. Dit blijkt volgens Beklaagde uit correspondentie van Klager met de hoofdredacteur van het tijdschrift waarin het Artikel is gepubliceerd.

De Commissie heeft kennis genomen van een door Beklaagde overgelegde email van de redacteur. Daaruit blijkt niet dat Klager aan de redacteur heeft medegedeeld dat hij een

klacht heeft ingediend inzake de wetenschappelijke integriteit. De Commissie heeft derhalve geen aanleiding gezien om de klacht buiten behandeling te stellen.

Slotoverweging

Tot slot geeft de Commissie het College mee dat Beklaagde eigener beweging zijn keuzes met betrekking tot de [organisatieonderdeel]-goedkeuring en het auteurschap heeft voorgelegd aan het afdelingshoofd om het eigen handelen ter meerdere zekerheid te toetsen en om daar mogelijk lessen uit te trekken. Ook tijdens de hoorzitting kon Beklaagde helder uiteenzetten en onderbouwen waarom en hoe hij bepaalde keuzes heeft gemaakt. Beklaagde heeft niet alleen conform de regels aangaande wetenschappelijke integriteit gehandeld, maar is ook bij zijn handelen weloverwogen en consciëntieus te werk gegaan.

Conclusie

De door Beklaagde ingediende klachten zijn ongegrond.

Advies van de Commissie

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie de klachten ongegrond te verklaren.

Aanvankelijk oordeel College van bestuur d.d. 19 november 2020:

Advies van CWI wordt overgenomen.

LOWI:

De kwestie is niet voorgelegd aan het LOWI.

Definitief oordeel van het College van Bestuur d.d. 18 januari 2021:

Het College stelt als definitief oordeel vast dat de klacht inzake wetenschappelijke integriteit ongegrond is.